

У квітні 2022 року споживча інфляція в річному вимірі прискорилася до 16.4% (із 13.7% у березні). У місячному вимірі ціни зросли на 3.1%. Про це свідчать дані, опубліковані Державною службою статистики України. Основними чинниками прискорення інфляції залишалися порушення ланцюгів постачання, збільшення витрат бізнесу та фізичне знищення активів підприємств через повномасштабну війну росії проти України, а також нерівномірний попит і пропозиція товарів за регіонами. Так, реалізація відкладеного попиту на товари та послуги у відносно спокійних регіонах на тлі поступового повернення громадян підживлювала зростання цін. Натомість в окупованих містах і районах із високою інтенсивністю бойових дій вагомим проінфляційним чинником була обмежена пропозиція товарів.

Базова інфляція

Базова інфляція зросла до 13.0% р/р із 10.5% р/р у березні.

Темпи зростання цін на оброблені продовольчі товари прискорилися до 19.3% р/р (з 16.6% р/р у березні). Швидше дорожчали молочні, м'ясні, рибні та борошняні вироби. Збільшилися темпи зростання цін на товари зі значною складовою імпорту в собівартості через звуження можливостей для їх постачання та втрату запасів на складах. Серед них: кава, чай, соки, шоколад, спеції та сухофрукти. Зростання цін на соняшникову олію надалі сповільнювалося, ураховуючи обмежені можливості експорту та ефекти бази порівняння.

Швидшими темпами зростали ціни на непродовольчі товари (на 6.6% р/р у квітні, тоді як у березні – на 3.6% р/р). Прискорилося подорожчання ліків та низки товарів особистого догляду через зростання витрат на їх виробництво та збут, а також збільшення попиту українців на першочергові товари. Реалізація відкладеного попиту та обмежена пропозиція, зокрема на тлі фізичного знищення запасів продукції, призвели до зростання цін на електроніку та товари для дому (посуд, меблі та побутову техніку). Водночас фіксація курсу гривні, відміна імпортних податків та загальне зменшення споживчого попиту стримували зростання цін на непродовольчі товари. Зокрема, одяг та взуття надалі дешевшали.

Зростання вартості послуг прискорилося до 12.8% р/р (із 11.3% р/р у березні). Збільшилася вартість оренди житла, ураховуючи збереження високого попиту у відносно безпечних західних регіонах. Подорожчали послуги, пов'язані з ремонтом житла, унаслідок підвищення попиту на тлі визволення низки областей від російських загарбників та відновлення житлового будівництва. Зросла вартість послуг таксі через дефіцит палива та обмежений рух у багатьох регіонах, а також послуг салонів краси та закладів громадського харчування – через зростання витрат та збільшення попиту. Натомість темпи зростання цін на послуги хімічного чищення та медичні послуги залишилися на рівні березня, а на послуги кінотеатрів – знизилися. Це пояснюється зменшенням витрат споживачів на першочергові потреби.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Відчутно пришвидшилося зростання цін на сирі продукти харчування (до 25.6% р/р). Прискорилося подорожчання овочів, зокрема моркви, цибулі, огірків, помідорів, кабачків та баклажанів унаслідок порушення ланцюгів постачання, зростання вартості енергоносіїв та тимчасової окупації територій на півдні, які спеціалізуються на вирощуванні овочів. Ці самі чинники разом із зупиненням імпорту через порти призвели до прискорення зростання цін на фрукти, у тому числі на банани та цитрусові. Вищими темпами дорожчали крупи та продукція тваринництва: свинина, молоко та риба. Водночас стрімко знизилися ціни на яйця, ураховуючи значну пропозицію на внутрішньому ринку.

Зміна адміністративно регульованих цін

Збільшилися темпи зростання адміністративно регульованих цін (до 14.2% р/р). Швидше дорожчали алкогольні напої з огляду на зростання попиту на тлі послаблення обмежень на продаж цих товарів і зменшення пропозиції. Прискорилися темпи зростання цін на тютюнові вироби внаслідок скорочення виробництва продукції в Україні і надходження дорожчої імпортової продукції на внутрішній ринок. Дорожчали транспортні послуги на тлі зростання цін на пальне, а також фармацевтичні товари, віднесені до державного моніторингу, та поштові послуги. Зростання адміністративних цін стримувалося фіксованими тарифами на більшість видів комунальних послуг.

Зміна цін на пальне

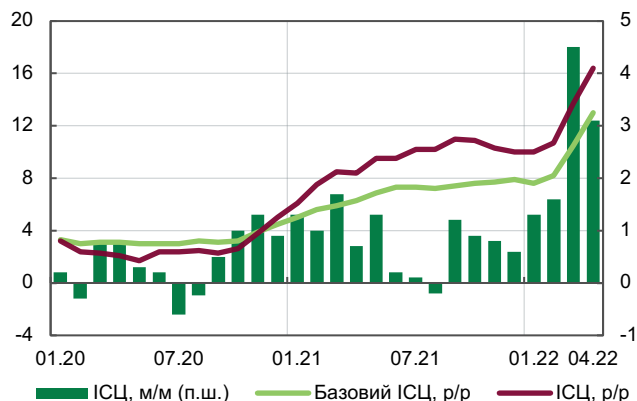
Темпи зростання цін на пальне дещо знизилися (до 29.6% р/р). Стримували подорожчання палива скасування акцизу та зниження ПДВ у другій половині березня. Натомість зростання світових цін на нафту, порушення логістики, руйнування НПЗ та об'єктів паливної інфраструктури, а також складнощі з переорієнтацією джерел постачання тиснули на ціни на пальне у бік підвищення.

Промислова інфляція

У період дії воєнного стану, а також протягом трьох місяців після його завершення органи державної статистики призупиняють оприлюднення індексу цін виробників.

У квітні 2022 року споживча інфляція в річному вимірі прискорилося до 16.4%. Зростання інфляції зумовлювалося порушенням ланцюгів постачання, нерівномірним попитом і пропозицією за регіонами, збільшенням витрат бізнесу та фізичним знищенням активів підприємств через повномасштабну війну росії проти України. Пришвидшилося також зростання і базової інфляції (до 13.0% р/р)

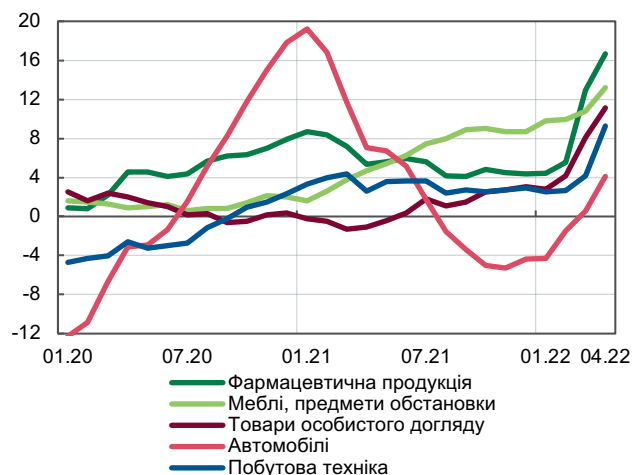
Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

Темпи зростання цін на непродовольчі товари суттєво пришвидшилися через зростання витрат на їх виробництво та збут, збільшення попиту на першочергові товари, реалізацію відкладеного попиту, а також обмежену пропозицію

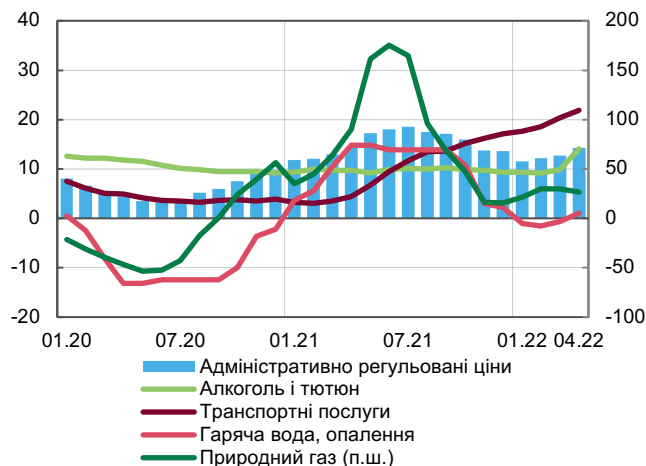
Графік 3. Ціни на окремі непродовольчі товари, % р/р

Джерело: ДССУ.

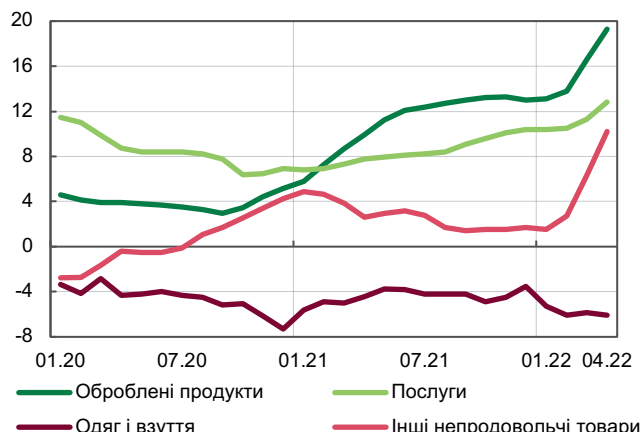
Темпи зростання адміністративно регульованих цін пришвидшилися передусім унаслідок подорожчання алкоголю та тютюну на тлі скорочення їх пропозиції. Водночас стримувало інфляцію збереження тарифів на більшість ЖКП фіксованими

Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

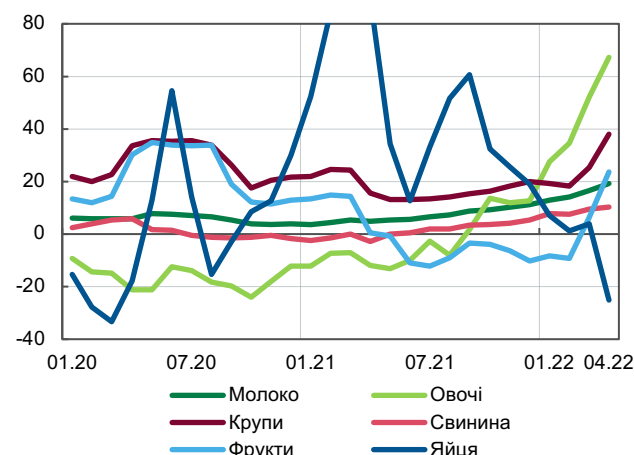
Графік 2. Основні компоненти базового ІЦС, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

З цих саме причин далі дорожчали продукти харчування, крім яєць, ціни на які знизилися через надлишок пропозиції в умовах обмежених можливостей для експорту

Графік 4. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Темпи зростання цін на пальне дещо знизилися завдяки зниженню податків у березні, що однак було нівельоване руйнуванням об'єктів паливної інфраструктури та проблем із постачанням пального

Графік 6. Індекси цін на пальне, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

Таблиця 1. Зміна цінових індексів ІСЦ

	Частка в ІСЦ для 2022 року, %	% р/р			Квітень 2022 року, % м/м		
		2020 рік	2021 рік	2022 рік			
				02	03	04	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	5.0	10.0	10.7	13.7	16.4	3.1
Базова інфляція	56.4	4.5	7.9	8.2	10.5	13.0	3.0
Небазова інфляція*	43.6	5.9	13.5	13.8	17.6	20.6	3.3
сирі продукти	20.9	4.1	11.8	13.6	20.7	25.6	4.7
адміністративно регульовані тарифи та ціни	20.0	9.9	13.6	12.2	12.7	14.2	2.3
пальне	2.8	-10.5	26.5	27.5	30.0	29.6	0.5
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	43.6	4.9	12.7	14.3	18.9	22.4	4.2
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.2	9.2	9.4	9.2	9.8	14.1	4.8
Одяг і взуття	5.0	-7.3	-3.6	-5.9	-5.7	-6.1	0.5
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	8.4	13.6	9.8	6.4	6.9	7.2	0.6
послуги з управління багатоквартирними будинками	0.3	2.7	6.7	7.4	7.4	7.4	0.0
водопостачання	0.2	18.5	11.8	12.8	12.8	12.8	0.0
гаряча вода	0.3	-1.5	3.0	2.1	2.1	4.2	2.0
природний газ	2.3	56.3	15.5	29.6	29.6	26.7	0.0
центральне опалення	1.4	-2.4	1.7	-2.2	-1.1	0.6	0.0
електроенергія	1.6	0.0	26.5	-7.4	-7.4	-7.4	0.0
Транспорт	9.3	2.7	11.1	13.7	16.4	18.2	2.1
Зв'язок	3.0	4.1	7.5	7.6	8.5	10.3	1.8
Освіта	1.4	13.9	17.0	17.0	16.6	16.4	0.1

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	м/м	у місячному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики	р/р	у річному вимірі
НБУ	Національний банк України	п. ш.	права шкала
НПЗ	нафтопереробний завод		